

УДК 373.5.091.32:821

О. А. Пус,
учитель зарубіжної літератури КЗ «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів
м. Устилуга Устилузької міської ради Волинської області»

«Нехай буде над кожним з нас Боже благословення...»

(За повістю Чарльза Діккенса «Різдвяна пісня у прозі»)

Конспект уроку, 6 клас

Під час уроку учні поглиблюють знання про видатного англійського письменника Ч. Діккенса, опрацьовують поняття з теорії літератури, аналізують текст твору. Акцент зроблено на розвитку творчого потенціалу школярів, формуванні людських, моральних цінностей. Використовуються інтерактивні освітні технології.

Ключові слова: Ч. Діккенс, повість, композиція, сюжет твору, традиції фольклору.

Пус О. А. „Let God’s Blessing Be upon Each of Us ...” (Charles Dickens’s Novel „The Christmas Song in Prose”).

During the lesson, students learn more about the great English writer Charles Dickens, work out the concepts of the theory of literature and analyze the text of the work. The emphasis is on developing the creative potential of schoolchildren, the formation of human and moral values. Interactive educational technologies are used.

Key words: Ch. Dickens, novel, composition, plot of the work, traditions of folklore.

Мета: – поглибити й узагальнити знання про Чарльза Діккенса та його повість «Різдвяна пісня у прозі»;

– розвивати творче мислення, уяву, усне мовлення учнів;

– виховувати людяність, доброту, милосердя.

Епіграф: Май душу, май серце і будеш людиною на всі часи. (Ч. Діккенс)

Обладнання: портрет Ч. Діккенса, виставка книг письменника, карта Європи, роздатковий матеріал, опорна схема у вигляді двох сердець (одне – темне, інше – світле).

Тип уроку: узагальнення та систематизація знань.

Хід уроку

I. Організаційний момент. Мотивація навчальної діяльності

1. Звучить мелодія різдвяної пісні.

2. Учень читає вірш О. Ніколенко:
Бувають дні як одкровення Боже –
Благословення зоряних небес, –
Коли на себе справжніх ми похожі
І в нас Ісус воістину воскрес.

Коли світліють скривлені обличчя,
Збагнувши суть духовного буття,
І хочеться подумати про вічність,

А не про тлінь минушого життя.

...Коли в душі так ясно, тихо, чисто,

Летять думки і пада білий сніг,

Зелена зірка світиться перлисто,

А час невинний прискоряє біг.

3. **Вчитель:** Різдво... Скільки у цьому слові високого і таємничого! У ньому свіжість морозу і голубинь небес, урочисте калатання дзвонів... а ще вічна загадка очищення наших душ і сердець від усього недоброго і лихого.

А тому сьогодні, якраз напередодні Різдва, ми будемо говорити про його чудодійну силу, вплив на героїв повісті Діккенса «Різдвяна пісня у прозі» й на нас з вами.

Діти, зачитайте останні слова повісті вголос. (Учні зачитують).

II. Сприйняття навчального матеріалу

Оголошення теми, завдань уроку. Запис епіграфа.

Вчитель: Мабуть, усі ви любите подорожувати. Подорож дає людині нові знання, знайомства з іншими країнами, новими людьми. Це незабутні враження, можливість змінити обстановку, отримати задоволення від побаченого. Сьогодні ми здійснимо незвичайну мандрівку до Англії, завітаємо в гості до Діккенса, подивимося, як готуються до Різдва герої його твору. Перша наша зупинка має назву

«У гості до Діккенса»

Інсценізація кабінету письменника: письмовий стіл, на якому лежать книги Діккенса, книга «Тисяча і одна ніч», баночка з ваксою, камінь.

Гра «Чому цей предмет тут?» (Учитель показує предмети на столі робочого кабінету Діккенса, учні пояснюють, чому вони тут).

Вчитель: Мабуть, чимало нещастя зазнав у житті письменник, важке життя бачив не лише в оповіданнях... А ось і він!

Учень-Діккенс: Я завжди любив писати про життя простих людей, цю школу життя я й сам пройшов. Але коли англійський вчений-економіст Адам Сміт розповів мені шокуючі факти про нелюдські умови праці робітників, експлуатацію дітей, які поневіряються, шукаючи шматок хліба, був вражений. Я згадав своє дитинство, коли мусив працювати на фабриці з виробництва вакси. Мені запропонували стати на захист цих знедолених. Я вирішив достукатись до сердець багатіїв і створив «Різдвяну пісню у прозі». В Англії є традиція: друкувати перед Різдвом твори на різдвяну тематику. Відзначення цього свята завжди було пов'язаним у нашій країні з надією примирити ворогів, забути образи, встановити мир, злагоду, добрі стосунки між людьми. Я сподівався на диво. Я так захотів покращити долю бідних, примусити багатих зрозуміти, що не все вимірюється золотом.

Вчитель: Дякуємо за зустріч. Письменник дуже любив Різдво, а тому наша наступна зупинка називається

«В очікуванні Різдва»

Вчитель: Ви вже знаєте, що Різдво Христове – найголовніше зі свят, які відзначає західний світ. І найрадісніше. З появою на землі Сина Божого настала нова ера в стосунках між людьми. У народів Європи існують легенди, що в переддень Різдва сонце зупиняється, небеса розкриваються і можна побачити пишні діброви та зелені луки раю, де цвітуть найкращі квіти, а на деревах цілий рік зріють плоди. Цього вечора райське світло відбивається і на землі, у серцях людей. Щастя входить у кожну оселю, щедра, багата.

Учень 1 розповідає про Різдво в Англії.

Учень 2 читає «Гімн Різдву» англійською мовою.

Учень 3 розповідає про святкування Різдва в Україні.

Вчитель: Як готувалися до Різдва герої повісті Діккенса «Різдвяна пісня у прозі»?

Учні зачитують цитати із тексту про підготовку до Різдва рудокопів, збирачів коштів для бідних, Фреда, мешканців міста, Боба Кретчита та його родини.

Вчитель: А чи всі радіють Різдву?

Учні: Ні, його не визнає головний герой повісті Ебенезер Скрудж.

Вчитель: Наступна наша зупинка –

«Дядечко Скрудж»

Вчитель: Складіть опорну схему «Переродження Скруджа», визначивши, які почуття жили в темному серці Скруджа і які відродилися у світлому.

Учні за допомогою вчителя складають опорну схему, записуючи свої висновки у два серця: одне – темне, друге – світле.

Жорстокість, людиноненавистництво, бездушність, байдужість, жадібність.

Любов, милосердя, добро, щедрість, співчуття.

Вчитель зачитує сенкани про Скруджа – до його перетворення і після.

Скрудж.

Злий, немилосердний.
Кривдить, ненавидить, нехтує.
Негативно ставиться до Різдва.
Ненависть.

Скрудж.

Добрий, привітний.
Вітає, допомагає, усміхається.
Щиро радіє прийдешньому Різдву.
Милосердя.

Учні зачитують сенкани про Скруджа, складені вдома.

Вчитель: Що посприяло переродженню Скруджа?

Учні: Різдво і подорожі із трьома духами у різдвяну ніч.

Вчитель: Зачитайте дієслова, які характеризують період духовного переродження Скруджа, його відродження.

Учні: Плачучи, сміючись, кинувся, втішився, вигукнув, попросити, дякую, приглядався, побував, розмовляв, заглядав, зробити, прийшов.

Рефлексія. Звучить уривок із музичного твору. Учні, слухаючи музику із заплющеними очима, разом зі Скруджем «перероджуються», стають добрішими, кращими, милосерднішими.

Вчитель: До нас завітав Скрудж, який передасть свій внутрішній стан після різдвяного дива – переродження.

Учень-Скрудж: Я спокутую своє минуле теперішнім і майбутнім... І пам'ять про трьох духів буде завжди жити в мені. О Джейкобе Марлі! Вознесімо хвалу небу і світлому святу Різдва! На колінах возношу я їм хвалу, старий Джейкобе (стає навколішки). Сам не знаю, що зі мною коїться! Мені так легко, ніби я пір'їнка, так радісно, ніби я ангел, так весело, ніби я школяр! Аж голова йде обертом! Вітаю з Різдвом усіх, усіх! Бажаю щастя у новому році!

Вчитель: Ми у свою чергу щиро віддячимо Скруджу за вітання і в дарунок прикрасимо різдвяну ялинку. Нехай цьогорічне Різдво буде для нього щасливим.

Завдання написані на новорічних іграшках. Учні, виконуючи завдання, прикрашають ялинку.

Завдання

1. Хто допоміг Скруджу в переродженні? (Духи).
 2. Де Скрудж переніс найбільше потрясіння під час подорожей у різдвяну ніч? (На кладовищі біля власної могили).
 3. Зачитайте слова-благання Скруджа до Духа Майбутнього Різдва. Як ви їх розумієте?
 4. Кому Скрудж сказав: «Я збільшу вам платню і буду старатися допомогти вашій родині»? (Бобові Кретчиту).
 5. Кого Скрудж вигнав у святковий вечір перед Різдвом зі своєї контори? (Племінника).
 6. Що для Скруджа було найбільшою цінністю до подорожей із духами? (Гроші).
 7. Напишіть Різдвяне вітання для Скруджа. (Домашнє завдання).
 8. Висловіть власну думку про Скруджа.
- Вчитель:** Прочитайте епіграф нашого уроку. Чи можемо ми сказати, що ці слова стали

найголовнішими для Скруджа після подорожей із духами? Доведіть.

Вчитель зачитує послання учням від Скруджа з Англії:

Дорогий мій дружний шостий клас!

Це послання я пишу для вас.

Вибачте, що був колись лихим.

В серці вже живе добро моїм.

Дякую, що ви всі зрозуміли,

Що лише добро врятує світ.

Ви підтримали мене й зуміли

До Різдва підготуватися як слід.

Вам усім я шлю палкі вітання,

Хай не покидають вас дива.

Зараз загадайте всі бажання –

І вони здійсняться в ніч Різдва.

Ваш Скрудж

Вчитель: Остання зупинка нашої подорожі –
«Свічка бажань»

Вчитель: Я хочу, щоб кожен із вас, передаючи один одному запалену різдвяну свічку, загадав бажання.

На тлі української колядки учні передають свічку і загадують бажання.

Вчитель: Кожна людина прагне бути щасливою, знайти своє місце серед інших. Я хочу, щоб у різдвяну ніч сталося диво, щоб усі люди були добрими та щасливими. «Нехай буде над кожним з нас Боже благословення, його любов і ласка».

III. Підсумок уроку

IV. Домашнє завдання: написати Скруджу різдвяне привітання.

Література

1. Зарубіжна література. 5–11 класи: навч. програми, метод. рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2018/2019 навчальному році / уклад. О. Ю. Котусенко. Харків: Ранок, 2018. 176 с.
2. Ніколенко О. М., Конєва Т. М., Орлова О. В. та ін. Світова література: підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Грамота, 2014. 256 с.
3. Діккенс Ч. Різдвяна пісня в прозі. Київ: Знання, 2018. 175 с.

Предмети духовно-морального спрямування

УДК 373.5.091.32:2

Н. З. Никитюк,

учитель історії, вчитель курсу «Основи християнської етики» Нововолинської спеціальної загальноосвітньої школи № 9 Волинської обласної ради, вчитель вищої категорії, учитель-методист

Добро і зло*

Конспект уроку з курсу «Основи християнської етики», 5 клас

Подано методичну розробку уроку з використанням різноманітних форм і методів навчання, що створюють умови для реалізації творчого потенціалу дитини і впливають на її почуття. Урок спрямовано на формування найкращих людських рис (бажання творити красу та добро, поважати старших, піклуватися про ближніх).

Ключові слова: любов, доброта, краса, чуйність, доброзичливість, повага, бережливість, небайдужість, піклування, радість.

Нукитюк Н. З. Good and Evil.

The methodical development of the lesson using various forms and methods of teaching is given, creating conditions for the creativity of a child and affect his feelings. The lesson is aimed at the formation of the best human traits, desire to

create beautiful and good things, respect to elders, care for close people.

Key words: love, kindness, beauty, sensitivity, benevolence, respect, carefulness, sympathy, caring, joy.

* Презентація та додатки – в електронному доповненні до журналу на сайті ВПШО.